

Häktesprästen: Vi som samhälle har misslyckats

Häktespräst Lena Bernell brukar tända ljus för dem hon möter i häktet. När hon berättar det blir de glada. Foto: Mikael M Johansson

NYHET | PUBLICERAD: 13 FEBRUARI 2025 09:26

Du vet väl om att du är värdefull är en viktig psalm för de allra yngsta som sitter i häkte. Den, och en bibel för barn. "Somliga känner sig inte mänskliga längre. Där finns vi med hoppet om något annat", säger häktesprästen Lena Bernell.

– Vårt arbete är svårt, vackert och nödvändigt. Vi behövs på häktet, säger Lena Bernell med eftertryck.

Hon möter de allra yngsta killarna och tjejerna som sitter på Sollentuna högsäkerhetshäkte, de mellan 15 och 20 år. Många kommer från grov kriminalitet och gäng. På häktet blir de inlåsta bakom säkerhetsdörrar med en lucka där maten kommer tre gånger om dagen. För det mesta är de ensamma med sig själva och sina tankar.

– Det är som en ofrivillig klostertid för de intagna. Det blir väldigt ensamt. Och det blir mycket tid med sig själv och Gud. Det är inte lätt alla gånger.

Betydelsen av samtal

Den som är myndig är inlåst 23 timmar per dygn, de yngre i 20 timmar. Möjligheten att få träffa en präst blir därför väldigt viktig.

– En intagen sa att samtalen med mig var som att träffa en vän, en präst och en mormor på samma gång. Jag tror att det är bra med gråhåriga tanter på anstalter precis som på kyrkans läger. Vi kan ha med oss ett annat perspektiv. De är barn som inte är fullt utvecklade än. De lever med nattskräck och längtar efter sin mamma, säger Lena, som snart fyller 60.

Symboler är viktiga i mötet mellan präst och intagen: Att tända ett ljus, att använda frälsarkransarmbanden, att titta på bilderna i Barnens bästa bibel och att på någon av veckans två gudstjänster få sjunga *Du vet väl om att du är värdefull*.

Tystnadsplikt och försoning

– Ljuset blir en begriplig symbol för att vi får lämna oss i Guds händer, det som är större än oss själva. Frälsarkransen uppmuntrar jag dem att ta med till rätttegången. Särskilt öknens och nattens pärlor blir betydelsefulla, berättar Lena som både döpt och konfirmerat några av sina konfidenter.

– En intagen ville döpas för att ha ett skydd när hen kom ut på gatan igen.

Lena Bernell tycker att det är samhället som misslyckats när barn och unga begår så grova brott att de måste låsas in. Foto: Mikael M Johansson

I mötena öppnas en särskild dimension för de häktade i och med att prästen, till skillnad från kriminalvårdarna, har sin absoluta tystnadsplikt.

Kyrkans roll i förändring

– Den är fantastisk. I det heliga rummet kan vi ha trygga samtal där mitt viktigaste uppdrag är att lyssna och tro.

Att få prata om de handlingar de begått, utan att hålla tillbaka, är viktigt, menar Lena Bernell.

– Som kyrka är vi duktiga på att skilja mellan sak och person. Du är älskad för att du är du. Du är inte ett monster för att du har gjort något fruktansvärt. Jesus rörde sig i samhällets marginaler. Där ska vi som kyrka också vara, komma med hopp om att förändring är möjlig.

Att bryta mönster

Hon tycker att det är samhället som misslyckats när barn och unga begår så grova brott att de måste låsas in. Men hon tror att kyrkan kan uträtta mycket för att vända trenden. Fast inte utan möda.

– Vad gör vi när det kommer stökiga ungdomar till konfirmationen? Suckar och pustar vi, eller kan vi ändra vårt arbetssätt? Gör ungdomskonsekvensbeskrivningar och se om våra koncept håller!

De unga häktade frågar ofta hur de ska kunna bryta upp från gamla kontakter. Lena menar att det är mycket svårare när de kommit i övre tonåren. De hade behövt möta andra förebilder, som ledare och lärare, redan där de är formbara, mellan nio och tolv. Då hade förutsättningarna varit bättre, anser Lena. I dag rekryteras barn av kriminella som bekräftar, berömmar och belönar de unga.

– Hur kan vi fånga upp unga på glid? Vi behöver finnas med tidigt, finnas där de finns och erbjuda något annat. Då kanske en ungdomsledare i stället för en kriminell gängmedlem får bli den signifikanta vuxna i deras liv.

Anna Hagnell

redaktionen@kyrkanstidning.se

Fakta: Så kan kyrkan förebygga kriminalitet

Kyrkan behöver tidigt vara där barn finns. Arbeta för samverkan med skola, socialtjänst och andra aktörer i ungdomsnätverk.

Aktiviteter som läxhjälp eller en plats för mellanmål efter skolan kan bli avgörande för barn som saknar stöd hemma.

Anpassa verksamheten så att alla, även de "stökiga", passar in och får en uppgift i kyrkans arbete. Ha ledare i olika åldrar. Gör ungdomskonsekvensanalyser.

Ta emot unga vuxna när de släpps från fängelse. Lenas dröm är att varje församling skulle ta hand om en och erbjuda ny gemenskap. Följ upp deras längtan från fängelset: Erbjud gemenskap men även att exempelvis få tända dopljuset på riktigt, i kyrkan.

Samtal med absolut tystnadsplikt är viktiga. Stå fast vid budskapet att det finns förlåtelse och nya chanser.

Använd enkla hjälpmedel som Barnens bästa bibel, ljus-tändning och frälsarkransen.